

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P9_TA(2019)0029

Генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GMØØ5-3)

Резолюция на Европейския парламент от 10 октомври 2019 г. относно проекта на решение за изпълнение на Комисията относно подновяването на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D062417/04 – 2019/2828(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид проекта на решение за изпълнение на Комисията относно подновяването на разрешението за пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (D062417/04),
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи¹, и по-специално член 11, параграф 3 и член 23, параграф 3 от него,
- като взе предвид гласуването в Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочено в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 от 11 юни 2019 г., при което не беше представено становище, както и гласуването в Апелативния комитет от 12 юли 2019 г., при което отново не беше представено становище,
- като взе предвид членове 11 и 13 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията²,
- като взе предвид становището, прието от Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ) на 29 ноември 2018 г. и публикувано на 14 януари 2019 г.³,

¹ ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1.

² ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

³ Научно становище относно оценката на генетично модифицираната соя A2704-12 за подновяване на разрешение съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 (заявление

- като взе предвид своите предишни резолюции, с които възразява срещу разрешаването на генетично модифицирани организми (ГМО)¹,
 - като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, общественото здраве и безопасност на храните,
 - като взе предвид член 112, параграфи 2 и 3 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че с Решение № 2008/730/ЕО на Комисията² се разрешава пускането на пазара на храни и фуражи, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя А2704-12 („соя А2704-12“); като има предвид, че в обхвата на това разрешение попада също така пускането на пазара на продукти, различни от храни и фуражи, съдържащи или състоящи се от соя А2704-12, предназначени за същата употреба, както всеки друг вид соя, с изключение на отглеждане.
- Б. като има предвид, че на 29 август 2017 г. притежателят на разрешението Bayer CropScience AG подаде до Комисията заявление в съответствие с членове 11 и 23 от Регламент (ЕО) № 1829/2003 за подновяване на това разрешение (заявление за подновяване);
- В. като има предвид, че на 29 ноември 2018 г. ЕОБХ прие положително становище във връзка с заявлението за подновяване, което беше публикувано на 14 януари 2019 г.³;
- Г. като има предвид, че соята А2704—12 е била разработена така, че да придава поносимост към хербициди на базата на амониев глуфосинат; като има предвид, че търпимостта към тези хербициди се постига чрез изразяване на протеина фосфинотрицин ацетилтрансфераза (РАТ)⁴;

Добавъчни хербициди

- Д. като има предвид, че няколко проучвания сочат, че отглеждането на генетично модифицирани култури, устойчиви на хербициди, водят до по-широко използване

EFSA-GMO-RX-009), EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2019 г., 17(1):5523, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2019.5523>

¹ В рамките на осмия си мандат Парламентът прие 36 резолюции, в които възразява срещу разрешаването на генетично модифицирани организми.

² Решение 2008/730/ЕО на Комисията от 8 септември 2008 г. за разрешаване пускането на пазара на продукти, съдържащи, състоящи се или произведени от генетично модифицирана соя А2704-12 (ACS-GMØØ5-3) съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 247, 16.9.2008 г., стр. 50)

³ EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), 2019 г., 17(1):5523.

⁴ Становище на Експертната група по генетично модифицирани организми (ГМО) относно заявление (референтен номер EFSA-GMO-NL-2005-18) за пускане на пазара на устойчива на глуфосинат соя А2704-12 за употреба като храна и фураж, внос и преработка съгласно Регламент (ЕО) № 1829/2003 от страна на Bayer CropScience, EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ), (2007)524, стр. 1. <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2007.524>

на същите тези хербициди¹; като има предвид, че вследствие на това трябва да се очаква, че соята А2704-12 ще бъде изложена на по-високи и многократни дози глуфосинат, което потенциално ще доведе до по-голямо количество остатъчни вещества в реколтата;

- Е. като има предвид, че в рамките на последната координирана многогодишна контролна програма на Съюза (за 2020, 2021 и 2022 г.)² държавите членки не са задължени да измерват остатъчните вещества от глуфосинат при вноса на соя; като има предвид, че не може да се изключи соята А2704-12 или получените от нея продукти за храни и фуражи да превишават максимално допустимите граници на остатъчни вещества в Съюза (МДГОВ), които бяха въведени, за да се гарантира високо равнище на защита на потребителите;
- Ж. като има предвид, че глуфосинатът е класифициран като токсичен за репродукцията (Европейска агенция по химикали, категория 1В) и следователно отговаря на критериите за изключване, определени в Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета³; като има предвид, че одобрението за използване на глуфосинат в Съюза изтече на 31 юли 2018 г.⁴;
- З. като има предвид, че в генетично модифицираните растения начинът, по който добавъчните хербициди се разграждат от растенията, както и съставът, а и оттам и токсичността на продуктите от разграждането (метаболити) могат да са следствие от самата генетична модификация⁵;
- И. като има предвид, че се счита, че оценката на остатъчните вещества от хербициди и техните метаболити в генетично модифицираните растения е извън обхвата на компетентността на Експертната група на ЕОБХ по генетично модифицирани организми;

¹ вж. например Bonny S, *Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact*, Environmental Management, януари 2016 г.; 57(1):31-48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> и Charles M Benbrook, *Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years*, Environmental Sciences Europe; том 24, статия номер: 24 (2012), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

² Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/533 на Комисията от 28 март 2019 г. относно координирана многогодишна контролна програма на Съюза за 2020, 2021 и 2022 г. за гарантиране на спазването на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни от животински и растителен произход и за оценка на експозицията на потребителите на тези пестицидни остатъци, (ОВ L 88, 29.3.2019 г., стр. 28).

³ Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета (ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1).

⁴ <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=activesubstance.detail&language=BG&selectedID=1436>

⁵ например ЕОБХ твърди, че точно такъв е случаят, когато добавъчният хербицид е глифосат: Преглед от ЕОБХ на съществуващите максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ) за глифосат в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005, 2018 г., стр. 12, <https://www.efsa.europa.eu/fr/efsajournal/pub/5263>

Забележки на държавите членки

- Й. като има предвид, че държавите членки представиха на ЕОБХ много критични забележки по време на тримесечния период на консултации¹; като има предвид, че най-критичните забележки се отнасят до невъзможността за правилна оценка на рисковете, свързани с използването на соя А2704-12 в храните и фуражите, поради недостатъчния брой и разнообразие на практическите изследвания, общата липса на данни за остатъчните вещества от глюфосинат и липсата на изследвания върху хроничната или субхроничната токсичност; като има предвид, че няколко държави членки отбелязват, че планът за наблюдение на околната среда не е в съответствие нито с Директива № 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета², нито със съответните насоки, нито с насоките на ЕОБХ относно мониторинг на околната среда след пускането на пазара на генетично модифицирани растения (2011 г.); като има предвид, че няколко държави членки изразяват загриженост относно въздействието от отглеждането на соя А2704-12 върху биологичното разнообразие и общественото здраве в държавите производителки и държавите износителки;
- К. като има предвид, че независимо проучване стигна до заключението, че оценката на риска, направена от ЕОБХ, не е приемлива в настоящата ѝ форма³, тъй като тя не идентифицира нито пропуските в знанията, нито несигурността, нито дава адекватна оценка на цялостната безопасност и на потенциалната токсичност на соята А2704-12; като има предвид, че в същото независимо проучване се констатира, че ЕОБХ не е взел предвид промените, настъпили през 10-годишния период след първоначалното разрешение за соя А2704-12 по отношение на селскостопанските условия, при които се отглежда устойчива на хербициди соя, например нарастващия брой проблеми с плевели, устойчиви на хербициди, за които се изискват все по-големи количества хербициди;

Спазване на международните задължения на Съюза

- Л. като има предвид, че в Регламент (ЕО) № 1829/2003 се посочва, че генетично модифицираните храни или фуражи не трябва да оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве, здравето на животните или върху околната среда, и се изисква от Комисията при изготвянето на решението си да взема предвид всички относими разпоредби на правото на Съюза и други релевантни фактори, свързани с разглеждания въпрос; като има предвид, че тези основателни фактори следва да включват задълженията на Съюза по целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), Парижкото споразумение относно изменението на

¹ Приложение Ж – Забележки на държавите членки
<http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/questionLoader?question=EFSA-Q-2018-00992>

² Директива 2001/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 март 2001 г. относно съзнателното освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и за отмяна на Директива 90/220/ЕИО на Съвета (ОВ L 106, 17.4.2001 г., стр. 1).

³ Коментар на TestBioTech относно оценката на ЕОБХ на генетично създадената соя А2704-12 за подновяване на разрешението
<https://www.testbiotech.org/en/content/testbiotech-comment-soybean-a2704-12-renewal>

климата и Конвенцията на ООН за биологичното разнообразие (КБР);

- М. като има предвид, че в неотдавнашен доклад на специалния докладчик на ООН относно правото на храна беше установено, че опасните пестициди, особено в развиващите се страни, имат катастрофални последици върху здравето, а също и потенциала да доведат до нарушения на правата на човека при земеделски стопани и селскостопански работници, общности, живеещи в близост до земеделски земи, общности на коренното население, деца и бременни жени¹; като има предвид, че ЦУР 3.9 има за цел до 2030 г. значително да намали броя на смъртните случаи и заболяванията, дължащи се на опасни химикали и на замърсяване на въздуха, водата и почвата²;
- Н. като има предвид, че обезлесяването е основна причина за намаляване на биологичното разнообразие; като има предвид, че емисиите от земеползването и промените в него, дължащи се предимно на обезлесяване, са втората по значимост причина за изменението на климата след изгарянето на изкопаеми горива³; като има предвид, че Парижкото споразумение и световният стратегически план за биологичното разнообразие за периода 2011—2020 г., включително целите за биологичното разнообразие от Аичи, приети съгласно КБР, насърчават устойчивото управление на горите, защитата и усилията за възстановяване⁴;
- О. като има предвид, че ЦУР 15 включва целта за спиране на обезлесяването до 2020 г.⁵; като има предвид, че горите имат мултифункционална роля, която подпомага постигането на повечето цели за устойчиво развитие⁶;
- П. като има предвид, че производството на соя е основна причина на обезлесяването в районите на река Амазонка, Серато и Гран Чако в Южна Америка; като има предвид, че съответно 97 % и 100 % от соята, отглеждана в Бразилия и Аржентина, е генетично модифицирана⁷; като има предвид, че отглеждането на соя А2704-12 е разрешено в Бразилия и Аржентина, наред с други държави⁸;
- Р. като има предвид, че Европейският съюз е вторият по големина вносител на соя в света и че по-голямата част от соята, внесена в Съюза, е предназначена за храна за животни; като има предвид, че в анализ на Комисията се установява, че в миналото основният принос на Съюза към глобалното обезлесяване и свързаните с него емисии е идвал главно от соята, и по-конкретно, изразено в продукти,

¹ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Environment/ToxicWastes/Pages/Pesticidesrighttofood.aspx>

² <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

³ Съобщение на Комисията от 23 юли 2019 г. до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Засилване на действията на ЕС за опазване и възстановяване на горите в световен мащаб“, (COM(2019)0352), стр. 1.

⁴ Пак там, стр. 2.

⁵ вж. цел 15.2: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/biodiversity/>

⁶ COM(2019)0352, стр. 2.

⁷ International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications (2017) „Global status of commercialized biotech/GM crops in 2017“, информационен брой на ISAAA № 53, стр. 16 и 21.

⁸ <http://www.isaaa.org/resources/publications/briefs/53/download/isaaa-brief-53-2017.pdf>
<https://www.isaaa.org/gmapprovaldatabase/event/default.asp?EventID=161>

произведени в резултат на обезлесяване, почти половината от обезлесяването, дължащо се на Съюза, е идвало от вноса на соя¹;

- С. като има предвид, че девет от генетично модифицираните видове соя, разрешени за отглеждане в Бразилия, вече са получили разрешение за внос в Съюза като храна и фураж; като има предвид, че се очаква разрешение за внос в Съюза на още три вида генетично модифицирани соя, разрешени за отглеждане в Бразилия, като храна и фураж, в т.ч. соя А2704-12² ;
- Т. като има предвид, че неотдавнашно проучване, обхващащо целия ЕС, показва, че почти 90 % от респондентите са на мнение, че са необходими нови закони, за да се гарантира, че продуктите, продавани в Съюза, не допринасят за глобалното обезлесяване³ ;

Недемократичен процес

- У. като има предвид, че както при гласуването, проведено на 11 юни 2019 г. от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, посочен в член 35 от Регламент (ЕО) № 1829/2003, така и при гласуването на Апелативния комитет, проведено на 12 юли 2019 г., не беше изразено становище, което означава, че разрешението не е подкрепено от квалифицирано мнозинство на държавите членки;
- Ф. като има предвид, че както в обяснителния меморандум на законодателното си предложение, представено на 22 април 2015 г., за изменение на Регламент (ЕО) № 1829/2003 по отношение на възможността на държавите членки да ограничават или забраняват употребата на генетично модифицирани храни и фуражи на своята територия, така и в обяснителния меморандум на законодателното предложение, представено на 14 февруари 2017 г., за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011, Комисията изрази съжаление относно факта, че след влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1829/2003 решенията за разрешаване се приемат от Комисията

¹ Технически доклад на Европейската комисия 2013-063, озаглавен „Въздействието на потреблението на ЕС върху обезлесяването: всеобхватен анализ на въздействието на потреблението на ЕС върху обезлесяването“, стр. 23—24, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>: Между 1990 г. и 2008 г. Съюзът е внесъл растителни и животински продукти, произведени в резултат на обезлесяване, които представляват еквивалент на 90 000 km² обезлесяване. Растителните продукти се равняват на 74 000 km² (82 %) обезлесяване, като с най-голям дял са маслодайните култури (еквивалент на 52 000 km² обезлесяване). Делът на соята и соевото къспе възлиза на 82 % от това количество (42 600 km²), което се равнява на 47 % от общия внос в Съюза на продукти, произведени в резултат на обезлесяване.

² Тези данни са получени при съпоставяне на базата данни за одобрение на ГМО на Международната служба за придобиване на агробιοтехнологични приложения (<https://www.isaaa.org/gmaprovaldatabase/approvedeventsin/default.asp?CountryID=BR&Country=Brazil>) с регистъра на ЕС за генетично модифицирани храни и фуражи (https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/eu_register_en), като и двата документа са прегледани през септември 2019 г.

³ <https://www.fern.org/news-resources/press-release-87-per-cent-of-europeans-support-new-laws-to-combat-global-deforestation-new-poll-shows-1963/>

без подкрепата на становището на комитета на държавите членки и че връщането на досието на Комисията за окончателно решение, което е изключение за процедурата като цяло, се е превърнало в правило при вземането на решения относно разрешенията за генетично модифицирани храни и фуражи; като има предвид, че тази практика на няколко пъти беше критикувана от председателя на Комисията като недемократична¹;

- X. като има предвид, че по време на осмия си мандат Парламентът прие резолюции, в които се възразява срещу пускането на пазара на ГМО за храни и фуражи (33 резолюции) и срещу отглеждането на ГМО в Съюза (три резолюции); като има предвид, че нямаше квалифицирано мнозинство от държавите членки в подкрепа на разрешаването на нито един от тези ГМО; като има предвид, че макар самата тя да признава наличието на недостатъци в демократичността на процеса, липсата на подкрепа от държавите членки и възраженията на Парламента, Комисията продължава да разрешава ГМО, въпреки че не е правно задължена да го направи;
1. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията превишава изпълнителните правомощия, предвидени в Регламент (ЕО) № 1829/2003;
 2. счита, че проектът на решение за изпълнение на Комисията не е в съответствие с правото на Съюза, тъй като е несъвместим с целта на Регламент (ЕО) № 1829/2003, която в съответствие с общите принципи, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и Съвета², е да се гарантира основа за осигуряването на висока степен на защита на живота и здравето на човека, на здравето на животните и на хуманното отношение към тях, на околната среда и на интересите на потребителите по отношение на генетично модифицираните храни и фуражи, като едновременно с това се гарантира ефективното функциониране на вътрешния пазар;
 3. отправя искане към Комисията да оттегли своя проект на решение за изпълнение;
 4. потвърждава отново ангажимента си за постигане на напредък в работата по предложението на Комисията за изменение на Регламент (ЕС) № 182/2011; призовава Съвета спешно да продължи работата си по това предложение на Комисията;
 5. призовава Комисията да спре всички решения за изпълнение относно заявления за разрешаване на ГМО, докато процедурата по разрешаване не бъде преработена по такъв начин, че да се коригират слабостите в сегашната процедура, която се оказва неподходяща;
 6. призовава Комисията да оттегли предложенията за разрешаване на ГМО, ако

¹ Вж. например встъпителното изявление на пленарното заседание на Европейския парламент, включено в политическите насоки за следващата Европейска комисия, (Страсбург, 15 юли 2014 г.) или речта за състоянието на Съюза от 2016 г. (Страсбург, 14 септември 2016 г.).

² Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

Постоянният комитет по хранителната верига и здравето на животните не даде становище относно отглеждането или употребата в храни или фуражи на съответния ГМО;

7. призовава Комисията да не разрешава никакви генетично модифицирани растения, които са устойчиви на хербициди, без да е извършена пълна оценка на остатъчните вещества от пръскането с добавъчни хербициди, на метаболити и търговски формули, използвани в държавите на отглеждането им;
8. призовава Комисията да включи изцяло оценката на риска от използването на добавъчни хербициди и техните остатъчни вещества в оценката на риска от генетично модифицирани растения с поносимост към хербициди, независимо дали съответното генетично модифицирано растение е предназначено за отглеждане в Съюза, или е внесено в Съюза за използване в храни или фуражи;
9. призовава Комисията да не разрешава вноса на каквито и да било генетично модифицирани растения за употреба като храни или фуражи, при които е създадена устойчивост на хербицид, който не е разрешен за употреба в Съюза, в настоящия случай глуфосинат;
10. припомня, че целите за устойчиво развитие могат да бъдат постигнати само ако веригите на доставки станат устойчиви и се създадат полезни взаимодействия между политиките¹;
11. отново изразява тревогата си от факта, че силната зависимост на Съюза от вноса на фуражи под формата на соя причинява обезлесяване в трети държави²;
12. призовава Комисията да не разрешава вноса на генетично модифицирана соя, освен ако може да се докаже, че нейното отглеждане не допринася за обезлесяването;
13. настоятелно призовава Комисията да преразгледа всички свои текущи разрешения за генетично модифицирана соя в контекста на международните задължения на Съюза, включително в рамките на Парижкото споразумение, Конвенцията за биологичното разнообразие и целите за устойчиво развитие;
14. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.

¹ Резолюция на Европейския парламент от 11 септември 2018 г. относно прозрачното и отговорно управление на природните ресурси в развиващите се страни: случаят с горите (Приети текстове, P8_TA(2018)0333), параграф 67.

² Пак там.